

MYŚL

NARODOWA

TYGODNIK POLITYCZNO-SPOŁECZNY.

Adres Redakcji „Myśli Narodowej”: Żłoda 5, I piętro; tel. 78-10. Godziny przyjęć codziennie od 4-6 prócz niedziel i świąt. Adres Administracji: Żłoda 5; tel. 26-58.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Rok III.

Warszawa. 17 Lutego 1923 r.

Nr 7.

TREŚĆ NUMERU: Paradoks życia polskiego—*Xiędz Dr. Kazimierz Lutosławski* We własnej sieci *Jan Zamorski*. Chodźko odchodzi—(*f. a.*) Schvlock Holmes przy pracy—*Wasz* Historyk francuski o Askenazym (—). Sukcesy Askenaza w sprawach gdańskiej i litewskiej (—). Vulgus Podwawelski—(*a. n.*) Ostrzeżenia dla żydów polskich (—). Książę Syonu w Warszawie (—). Numerus clausus w Ameryce (—). Quand Israel est Roi. (—). Megalofudy (—). Nowa szopka Pikusów (—). Kohn się wygadał (—).

Cena numeru 400 mk.

PARADOKS ŻYCIA POLSKIEGO.

Przed kilku tygodniami na tem miejscu wykazywałem, jak potworną mystyfikację puściła w ruch wroga Narodowi Polskiemu lewica nazajutrz po nieszczęsnem zamordowaniu Prezydenta Narutowicza, ażeby steroryzować Naród, a w całym świecie okryć go jakimś cieniem hańby. Nie cofając się przed niczem, chciano Naród Polski w Polsce za jednym zamachem wepchnąć w ciemnicę w okryciu pokutnem i do publicznego zmusić zaparcia się swego prawa do walki o polską narodową rację stanu która stanowi, że o istotnych sprawach państwa polskiego tylko większość polska ma moralny tytuł rozstrzygać.

Tymczasem w dalszym rozwoju wypadków stajemy się świadkami nie tylko dalszych etapów tej gry mystyfikacyjnej,

w której nienajpośledniejszym gronem jest rząd pana Sikorskiego, ale także takich zjawisk społecznych, które nie do rzędu zamierzonych mistyfikacji, ale do jakichś życiowych paradoksów zaliczyć musimy.

Bo, jeśli pan Sikorski z trybuny sejmowej w najmocniejszych słowach osadza wszelkie aspiracje wrogich państwu mniejszości, a one po równie gwałtownych protestach przeciwko tej „krzywdzie” — jednak głosują za rządem — to jest to tylko dalszy ciąg gry, i to gry — według znanej recepty arcymistrza — gry fałszowanej. Bo jeśli by Pan Sikorski na serio i rzetelnie chciał poskromić wrogie państwu zapędy mniejszości — to choćby miód miał dla nich w ustach, ich politycy sądzą by go po czynach i nie dali by mu ani jednego głosu. Ale jeśli w oświadczeniach z trybuny z ust prezesa rządu padają ostre oskarżenia, ostrzeżenia i zapowiedzi, a przedstawiciele gromionych mniejszości pomimo to stoją za nim, jak mur — toć żaden polityk nie może mieć ani cienia wątpliwości co do tego, że muszą mieć od zdobywającego „większość” w sejmie mówcy kategorięczne zapewnienie, że czyny jego będą inne: to też mamy już cały szereg czynów rządu pana Sikorskiego, stojących w jaskrawej sprzeczności z ostreimi jego oświadczeniami w Sejmie. I oczywiście dla nikogo to nie jest niespodzianką: mniejszości należą do większości rządowej, i rząd p. Sikorskiego jednego dnia nie mógłby utrzymać władzy nad Polską wbrew ich woli: nieszczęsna Polska jest wydana na łup generalskiej polityki aktem poparcia rządu przez żydów, Ukraińców, Moskali w przebraniu białoruskiem i Niemców. Ale pomimo to w słowach, z trybuny rzucanych, pan Sikorski udaje, że chce stać na stanowisku państwa narodowego. Na tem polega najpotworniejsza ze wszystkich mistyfikacja. Wolałbym na czele rządu widzieć pana Tuguta: tenby napewno, uczciwie i śmiało, z czynami niewątpliwie nie gorszemi dla Narodu od czynów pana Sikorskiego, uzgodnił swoje oświadczenia; śmiałby swój pogląd na prawa mniejszości w Polsce postawić jasno i otwarcie: i Polska, i cały świat by wiedział, że rząd polski wymyka się z rąk narodu polskiego i że do udziału w nim przyszł „czwarty zaborca” żydzi i toby było prawdziwe szczęście, bo z otwartą przyłbicą taki rząd jednego dnia by się nie utrzymał.

Ale mamy i inne zjawiska do zanotowania, które może nam głębiej w istotę tej choroby ciężkiej, przez jakie nasze państwo przechodzi, wejrzeć pozwolą. To nie jest mistyfikacja — jeśli Niewiadomski pogodzony z Bogiem umiera; to nie jest mistyfikacja jeśli umiera ze śmiałością i pogodą, spokojny, że daje życie dla twardej konieczności wyrównania tem szali sprawiedliwości; to nie jest mistyfikacja, jeśli w ostatniej swej odezwie wzywa rodaków do podniesienia dusz i do nie naśladowania jego krwawego czynu, do nie walczenia jego bronią; to nie jest mistyfikacja — jeśli ze swoją śmiercią zestawia gubienie Polski jakby dwie szale jednej wagi — on ginie za to,

że inni Polskę gubią; to nie jest mistyfikacja, jeśli samorzutnie, jak Polska długa i szeroka — po kościołach tłumy zanoszą modły o miłosierdzie Boże dla tej duszy Irydjonowej, w której grzech z miłością najczystsza się pomieszał, a nad mogiłą jego wzrasta kopiec zieleni i kwiatów pod niebo; to nie jest mistyfikacja, jeśli z zapadłej wioski lubelskiej delegacja chłopów przyjeżdża do Warszawy, by zbadać, czy wdowa po niešťczęśnym straceńcu, nie potrzebuje zaopatrzenia, które gotowi są dać ze swoich środków.

To wszystko nie jest mistyfikacją jak również nie jest nią normujący głos Księży Biskupów, którzy zalecają modły za dusze potrzebujące miłosierdzia Bożego, ale ostrzegają przed wykolej niem tego szozerego, głębokiego odruchu katolickiego duszy narodowej.

To wszystko jednak składa się na bolesny obraz straszego paradoksu, którym jest życie polskie. Jak w czasie wojny rzekomą „wołą kraju” gaszono zapal tych, którzy na wschodzie chcieli i mogli wytworzyć polską siłę zbroijną — tak po wojnie majestatem Rzeczypospolitej, świętością Jej imienia, nienaruszalnością powagi Jej władz — posługują się przebiegle tajne organizacje, przez cynicznych wrogów Polski od ładuństwa wszechświatowego uzależniona, ażeby zabić w Narodzie wszelką myśl o całkowitej niepodległości wewnętrznej. Nie naród polski ma w ręku tę tarczę wspaniałą z Orłem Białym, by nią przerazić wszystkich wrogów, ale naodwrot — ci wrogowie podstępnie skępowali i opanowali dłoń, tę tarczę dzierżące, by nią onieśmielić, obozwładnić Naród Polski w jego walce o prawo gospodarza we własnem państwie. Jak Niemcy pod Głogowem przeciw Kasprowi Karłowi skiemu wyprowadzili w pierwszym szeregu jego własne dziecię, najdroższą sercu ojcowskiemu świętość, by zamario w nim serce rycerza — tak dziś Żydzi i przez nich opanowana tajna mafa najdroższe dziecko marzeń i tęsknot pokoleń — majestat niepodległego państwa, świętość jego praw, wspaniałość jego urządzeń — wystawiają naprzeciw Narodowi Polskiemu by mu zagrozić drogę do władzy nad jego własnem państwem. I cóż dziwnego, że znajdują się serca rycerskie, które nie pękając z tego bólu — ojcowskie uczucia w sobie miażdżą i rozcinają paradoks — rozdzierając najświętsze symbole, w rękach niegodnych bluźnierstw sponiewierane?

Jakże ma sobie poradzić lud prosty, ufny w zdrowie moralne narodu, gdy sobie zestawia takie elementy paradoksu: tego samego dnia, którego chowano Niewiadomskiego, w Sejmie składał ślubowanie poselskie (!) jawny, cyniczny wróg państwa, głosowaniem Sejmu od kary uratowany — bolszewik Królikowski. Co sobie prosty lud o tych zestawieniach pomyśleć musi? Ale ten paradoks cały dojrzewa w duszach do rozwiąwania ostatecznego, bez gwałtu, ani zbrodni.

Naród jest zdrowy — i z paradoksem da sobie radę. Wro-

gów ukrytych i jawnych, cynicznie za obrońców prawa i powagi państwa przebranych — naród odkryje i odrzuci precz od świętego narodowego ołtarza, przywracając prawdę i rzetelną miłość Ojczyzny do niezaprzeczalnych praw.

Xiądz Dr. Kazimierz Lutostawski

WE WŁASNEJ SIECI.

Grudniowe i styczniowe wypadki nie tylko nie przechodzą w przeszłość i w zapomnienie, ale wywołują coraz nowe objawy i mogą bardzo ważnie wpłynąć na dalsze ukształtowanie się stosunków w państwie.

Tymczasem nasza lewica, przepojona umysłowością zandarmów rosyjskich, straciła już panowanie nad sobą i miota się we wściekłym uniesieniu, powiększając tylko psychozę powszechną. Zanadto żaciekla, aby starać się zrozumieć zjawiska zbiorowej psychologii, nie widzi, że przez policyjne zarządzenia, przewyższające w swojej tępotie szarżę rosyjskich stupajków, tylko utrwała, rozszerza i powiększa te nastroje, jakieby chciała ze społeczeństwa wykorzenieć. Zdaje się, że obleciał ją strach, przed którym chce się bronić kryminałem, konfiskatą i szubienicą. Te metody zawiodły jednak nawet w Rosji, tem mniej zatem mogą liczyć na skuteczność w Polsce. Najmniej zaś w Kongresówce, gdzie społeczeństwo nauczyło się przez pół wieku żyć, a nawet nie tracić dobrego humoru, wśród konfiskat, cenzur, rewizji, aresztowań, zsyłek i szarży policyjnych. I jeżeli panowie lewicowcy oburzają się, że społeczeństwo polskie zaczyna wobec rządu polskiego coraz bardziej przybierać tę samą postawę, jaką miała wobec rządu rosyjskiego, to powinni temu polskiemu rządowi, który stworzyli i utrzymują, jak najstanowczej odradzić chwytania się metod rosyjskich dla uspokojenia kraju. Publiczność nie widzi różnicy między kozackim „uśnirenjem”, a lewicowem uspokojeniem. Nawet grudniowa zapowiedź rządu, że już opanował groźne położenie, przypomina sławetny telegram: „L'ordre règne à Varsovie”. Stosowanie rosyjskich metod musiało wywołać psychikę z czasów rosyjskich. To zrozumie każdy, kto zechce trochę zastanowić się.

I zamiast zrewidować swój własny sposób reagowania na objawy, bądź co bądź, niepokojące, lewica brnie dalej, zamykając oczy na to, że wywołuje burzę, która za kilka miesięcy może przerosnąć nawet siły wszystkich socjalizujących generałów. Nie wystarczy wtedy zwalanie odpowiedzialności na „chjenę”, bo w zamęcie mogą pod jednymi gruzami zginąć w braterskiej nicości endecy z pepesami.

Lewica, pozbawiona zmysłu narodowego, państwowego

i praworządnego, próbuje ze wszystkich nieszczęść Państwa i narodu wykuć kapitał partyjno-polityczny. I dlatego wikła się we własnych sieciach. Przypomnijmy fakty.

Pierwszy prezydent Rzeczypospolitej pada od kuli zabójcy. Zdarzenie nieoczekiwane, tragiczne. Zaskoczyło wszystkich i niestety wszyscy potracili głowy.

Lewica nadzwyczaj rychło spostrzegła się, że ta śmierć niespodziewana może posłużyć do zgnębienia przeciwników partyjnych. Przed śledztwem, przed rozprawą, przed wyrokiem, wtedy, kiedy wyniki śledztwa pierwiastkowego ustaliły, że zabójca działał sam z własnego popędu, rozniecono pożar podjudzań, napaści, insynuacji, rozjadrzań, oskarżeń, oszczerstw, które mogły być doprowadzić do wojny domowej. Na szczęście zwolennicy lewicy nie dali się pociągnąć przez tę machę. Ci zwolennicy bowiem są w kwestji zabójstw mocno zblazowani. Przecież w latach 1905 i 1906 ci sami kabotyni, którzy teraz w przesadę rozdzielali szaty i gęby dla potępienia morderstwa politycznego, uczyli swoich zwolenników, że morderstwo polityczne nie jest zbrodnią, że przeciwnie uprzątnięcie przeciwników politycznych jest objawem obywatelskości, niepodległości i wielu innych cnót obywatelskich. Ci sami wyjce, rozpaczający zbyt rozgłośnię nad trumną pierwszego prezydenta, wkładali przed kilkunastu laty browningi w ręce swoich zwolenników dla mordowania współbraci i dawali im „obywatelskie, polskie” rozgrzeszenie.

Nie dziw, że niejeden szeregowiec pepeesu pozostał obojętnym na furjackie szamotanie się tych przywódców, którzy zdawali się ogłaszać, że mord polityczny jest bohaterstwem, o ile się go dopuści socjalista na robotniku narodowcu, a jest zbrodnią, jeżeli się go zastosuje odwrotnie.

Dusze proste nie dają się brać na taką kazuistykę i żeby się dać pociągnąć do czynu, potrzebują zasad stałych, niezmiennych wedle okoliczności i korzyści.

Ci ludzie mają przecież za sobą długą i urozmaiconą szkołę morderstw politycznych. Musieli więc nieraz zastanawiać się nad niemi.

Z początku chodziło o mordowanie szkodliwych, wyższych urzędników rosyjskich. Tu wchodził w grę pierwiastek narodowy i on opromieniał chwałą te morderstwa. Ale potem ułatwiono sobie sprawę. Zamiast ścigać dobrze strzeżoną rękę, poprzestawano na ślepym nieczu to jest na niższych funkcjonariuszach, zwłaszcza policyjnych.

A przecież między tymi rosyjskimi policjantami był wcale pokaźny odsetek Bogu ducha winnych Polaków, którzy dla kawałka chleba ubierali swój grzbiet w szynel. Wszak jeden z postów, najzacieklej wykrzykujących przeciw politykowaniu browningiem, ma na sumieniu wielu takich policjantów, a między nimi i Polaków. I z pewnością uważa ów okres swego życia za górną epokę bohaterstwa. Uważał za swoje moralne

prawo odbierać drugim życie za cudze winy, a teraz woła: „Nie zabijaj”, bo się zląkł, że rewolwer mógłby być przeciw niemu wymierzony. Tej dwoistości już prosty człowiek nie pojmuje. Na to trzeba być samozwańczym „przywódcą ludu”.

A potem przyszły rzeczy trudniejsze do zrozumienia. Rabowano kasy na cele partyjne i przy tej sposobności raniono lub zabijano stróżów tych kas.

P. Kwapiński niedawno opisał napad na kasę w pociągu pod Rogowem. Zraniono przy tem nawet ciężko trzech czy czterech ludzi. I p. Kwapiński opisuje z liryzmem to upojenie, to wzlatanie ducha w błękity, jakiemu ulegli uczestnicy wyprawy, kiedy bezpiecznie unosili łup złota, zdobyty krwią kilku niewinnych ludzi. I ten rabunek został w kołach lewicy zrehabilitowany, ponieważ zdobyte pieniądze były pieniędzmi rządu rosyjskiego. Niezupełnie ściśle odpowiadało to prawdzie, bo kiedy rząd rosyjski odmówił wypłat, okazało się, że w zdobytym łupie było wiele polskich posyłek, a między nimi i posyłki dla biednych Polaków.

Gorzej już było ze zrabowaną kasą w Bezdanach i w Wysokiem Mazowieckiem. Jedna była własnością polskiej gminy, druga polskiego powiatu. A przecież i wtedy przedstawiano te wyprawy jako czyny bohaterskie. Dla szeregowców lewicy znaczyło to, że nietylko morderstwo polityczne, ale pospolity rabunek, połączony z kaleczeniem czy zabijaniem, jest tytułem do chwały, o ile się uda przyczepić do nich etykietę polityczną. A stąd wniosek, że morderstwo polityczne jest już zgóry rozgrzeszone, że nietylko plamy nie zostawia, ale przeciwnie pasuje mordercę na bohatera.

Jak więc mogli ci sami ludzie spodziewać się po wychowanych w tej nauce zwolennikach, że nagle zaczną oburzać się przeciw morderstwu tak specyficznie politycznemu, że aż trudnemu do zrozumienia przez swoją bezinteresowność i prawie bezosobowość? To też sztuczne i udane ryki przywódców zagasły bez echa jak wycie w pustyni.

Ale sami sobie winni ci monopolowi przywódcy ludu. Kto wiatr sieje, zbiera burzę.

Chcąc wykorzystać tragiczne zdarzenie, dla pogwałcenia przeciwników politycznych, lewicowcy nie uszanowali nawet nieboszczyka. Zamiast zamilknąć nad trumną i sprawić pogrzeb, jaki się należy głowie państwa, zatrzymali zwłoki przez sześć dni na wierzchu, łamiąc przepisy zdrowotne, wystawiali je na widok w coraz innych dekoracjach, w pałacu, w zamku królewskim i t. d. i do dzisiaj nie zdecydowali się, gdzie je ostatecznie złożyć na wieczny spoczynek: w Warszawie, czy w Krakowie na Wawelu.

Postanowiono wyzyskać politycznie trupa, do celów, do których trup się nie nadaje. Wszyscy lewicowi kabotyni myśleli zabawić się w Antoniusa, który skrwawionego trupa Cezara pokazywał Rzymianom i republikę na zawsze obalił. Na

szcześnie ś. p. Narutowicz nie był Cezarem, ani nasi lewicowcy Antoniusami. Sztuczna komedia szczerzyła zęby z pod tragicznej maski i owe orgje, graniczące prawie z profanacją zwłok, chybiły sromotnie oelu. Ale gdyby wyrazy mogły zabijać, połowa narodu polskiego byłaby znalazła śmierć nagłą, od tego, co się w lewicowych pismach czytało.

O ś. p. Narutowiczu nikt nie wiedział, więc trudno było opleść jego zwłoki legendą, choćby je się trzymało na wierzchu i sześć miesięcy. Co gorzej! Ludzie zaozeli pytać o jego przeszłość, a że lewica przesadzała w ogólnikowych, niczem nie popartych uwielbieniach, publiczność najchętniej dawała ucha wiadomościom, a nawet plotkom, niekorzystnym dla nieboszczyka. Ze względu na uszanowanie, winne majestatowi śmierci, nie podam opinii, jaka zdobyła sobie prawo obywatelstwa w najszerszych masach. Stwierdzę tylko, że pamięć ś. p. prezydenta Narutowicza straciła bardzo wiele, właśnie wskutek niezachowania przyzwoitej miary w hołdach, jakie się należały Prezydentowi Rzeczypospolitej, który tragicznie zginął, jak żołnierz na posterunku. Ci krzykacze mieniający się jedynymi przedstawicielami ludu, nie znają psychologii ludzkiej, nie umieją odczuć i przewidzieć nastrojów, bo uważają się nie za przedstawicieli, lecz za pastuchów trzody ludzkiej, do której stosują wrzask lub batog.

(d. n.).

Jan Zamorski.

CHODŹKO ODCHODZI...

Motto: A kiedy odjeżdżasz, bywaj zdrow...

Parturiunt montes resistat ridiculus mus. Walili się gabinety jeden po drugim jako domki z kart, ministrowie wlatywali i wylatywali jako gołębie z gołębnika, padały znakomitości jedne po drugich jako strzaskane piorunem dęby. Przeszło półtorej setki ministrów przewinęło się w tych porodowych latach przez salę posiedzeń w ex namiestnikowskim pałacu, a tylko on jeden, psychiatra, tkwił na swoim posterunku. Było w tem coś symbolicznego, w tym psychiatrze nietykalnym od czasów Beselera aż po dziś dzień, jakby przydzielonym do Rady Ministrów na wypadek, jeżeli któryś z nich podczas sesji dostanie silniejszego ataku i zacznie się ciskać i toczyć krwistą pianę. Od czasu do czasu wzywano go też na narady do Belwederu, gdzie Choźko specjalista mógł też obserwować wiele objawów, notowanych już u Krafft-Ebinga, Lombrosa, Mantegazzy, En. Ferri i t. p. Z tego też głównie powodu psychopatology nie tykano na stanowisku, a raczej na posterunku ministra zdrowia i kompetentnego fachowca w nagłej potrzebie. I p. Chodźko trzymał się przy swej tece rękami i nogami. Dzięki niemu też stan zdrowotności w kraju poprawiał się z dnia na dzień widocznie, a odsetek śmiertelności malał z dnia na dzień do tego stopnia, że

pogrzeby w państwie stały się już rzadkością, a trumniarze bankrutowali jeden po drugim. Opustoszały też zwolna szpitale miejskie i wiejskie, a z epidemii w ostatnich miesiącach grasowały już tylko orderitis progressiva, shimmymania acuta, tabes dorsalis i pomniejsze... Równocześnie zaś rozrodność ludności poprawiała się w tempie tak szybkim, że wydawanie na świat bliźniaków i trojaczków stawało się objawem normalnym i nagminnym.

I w tym momencie ni stąd, ni zowąd pada projekt likwidacji dr. Chodźki i zdegradowanie męża stanu lekarskiego tak niezwykle nawet, jak na nasze stosunki opatrnościowego na... na chefa departamentu! Chodźko, pięcioletni psychiatra państwa, Chodźko, który akuszerował przy tyłu porodach poronionych gabinetów ma być zwykłym sobie departamentnikiem! Z ministra jub lata, z ministra kawalera tytułu orderów, znanego już w całej Europie jakimś subalternem specjalisty od „wewnętrznych” przypadłości państwa? Nigdy! Albo, albo. Już tyle razy gadało się o tych redukcjach, likwidacjach i oszczędnościach, a dr. Chodźko zawsze umiał się wymigać, zasypując prasę reklamami o swoich zasługach i uznaniu w całej Europie i wzrastającej zdrowotności w państwie. Ale teraz przyszła „Naprawa Rzeczypospolitej” i na p. Chodźkę. Jeszcze się broni wszelkimi siłami, jeszcze rozsyła różne „migawki” do pism, jeszcze przekonuje cyframi, że to tylko zaoszczędzenie 08% budżetu, ale już w ostatniej instancji uchwalono zmniejszenie Chodźki w departament i już żadne błagi i bluffy nie pomogą.

Chodźko wraca tedy do Tworek. Co się naużywał to naużywał. Najeździł po całej Europie gratis z bogatymi djełtami i po kraju ekstracugiem co się wlezie. Parady z nim było co nie miara. W każdym szpitalu p. minister „osobiście z orszakiem” był i bywało na ten dzień wszystko musiało być o zyszczone i wymyte na glanc, jak się patrzy. Sto łbów Hydry epidemicznej ten Herkules mieczem poodcinał własnoręcznie, cholery i lepry do Polski nie dopuścił, nawet Amerykanom w mowach bankietowych zaimponował na całej linii.

Obecnie, kiedy odchodzi w Hades kiedy wraca do któregoś z mniej-szych zakładów dla warjatów, trzeba to przyznać i skonstatować, że o takim brudzie po miastach, szpitalach, klinikach, prosektorjach, lecznicach, uzdrowiskach, sanatoriach, jak za jego ministerstwa, nie miało się istotnie dotychczas pojęcia.

Że stan higieniczny i sanitarna administracja w Polsce mimo tego kosztownego i luksusowego ministerstwa jest jeszcze na jakim-takim poziomie, to należy wliczyć do kategorii tych „cudów nad Wisłą”, jakich jest bez liku.

Kochał Prusaków, kochał swego czasu za okupacji pan minister Chodźko, ale z pruskiej czystości i z pruskiej higieny przez pięć lat swego urzędowania i bluflowania mało co, niestety lub nie zgłębiał nam nie wprowadził (n. a.)

SCHYLOCK HOLMES PRZY PRACY.

W „Naszym Robotniku“ czytać będziemy w najbliższych dniach następującą korespondencję:

Kielbikowo na Pomorzu. Przejeżdżając przez tą mało znaną miejscowość wobec tego że pociąg zatrzymuje się pięć minut wyszedłem na stację i chcąc napić się szklankę piwa w bufecie wysłuchałem mimowoli rozmowę jaką prowadził tragarz stacyjny z miejscowym członkiem straży pożarnej blondynem, słusznego wzrostu lat mniej więcej 45 może 62 ale nie więcej. Otóż w szkole miejscowej dla dziewcząt nauczycielka nazwiska Grdykówna (bardzo podobne nazwisko do znanego lewiatana z Chyżeny poła Gdyka) po lekcji języka polskiego w klasie 2-giej, której okna wychodzą na ulicę zatrzymała uczennice i kazała im śpiewać pieśni polskie, endecką Rotę, znany marsz Sokolów czarnosotnieńców, a wreszcie jakby drwiąc sobie z rządu w Warszawie pieśni... I teraz zgadnijcie czytelnicy czyje? Oto ni mniej ni więcej: Niewiadomskiego! Kiedy jedna z uczennic nazwiskiem Goldman wzbraniała się, wówczas rozwścieczona endecka porwała uczennicę za warkocz i okręciwszy nim rękę zaczęła bić uczennicę o ścianę i równocześnie kopać ją krzycząc w niebogłosość: Ty piśnuczko zatraconaj cię nauczę! popamiętasz ty mnie i t. p. poczem jakby nigdy nic uczennice nadal śpiewały pieśni Niewiadomskiego jedną po drugiej podobno trzy z rzędu wywołując niesłychane zgorszenie i oburzenie u nielicznych przechodniów.

Podajemy to do pana ministra oświaty, pana ministra spraw wewnętrznych i innych miarodajnych czynników. Dodać tu musimy że cała wogóle ludność w Kielbikowie na Pomorzu mocno jest zarażona endeckim jadem i trądami reakcyjnymi. Jednego z Iraelitów, który przejeżdżając tylko przez tą miejscowość wysiadł na chwilę i chciał zakupić w mieście większą partję jaj gawieźd miejscowa z poduszczeń nauczycielki szkoły miejskiej w najbrutalniejszy sposób insultowała i wyzywając od „galicjaków z kongresuwy“ łząc i bijąc odprowadziła z powrotem do wagonu. Jak długo jeszcze będziemy tolerować podobne stosunki? Jak długo będzie się panoszyła bezkarnie ta apoteoza mordu i apologia morderców?

Wasz.

HISTORYK FRANCUSKI O ASKENAZYM.

W Biuletynie francuskiego Towarzystwa Historji Współczesnej (Bulletin de la Société de l'Histoire Moderne) prof. Roger Levy Guenot tak pisze o przetłomaczonej na język francuski książce prof. Askenaza o Poniatowskim:

„Jest to specymen historji dla ludzi z t. zw. towarzystwa. Żadnego aparatu krytycznego, co zresztą jest do wybaczenia w książce, przeznaczonej dla szerokiej publiczności; lecz nie ma nawet usiłowań dowodzenia: twierdzenia stale zastępują miejsce dowodów. Jest to praca wdzięczności patrijotycznej

i—aby rzecz określić jednym słowem—zbożnego wspomnienia. Ton dytyrambu od początku do końca. Idzie o rozeźgalowanie czytelnika, nie zaś o pouczenie go..”

Poznali się na „naszym” beletryście i reklamiarzu.

SUKCESY ASKENAZY W SPRAWACH GDAŃSKIEJ I LITEWSKIEJ.

(Danziger Zeitung 1921 telegram z Genewy).

Obrady te przyniosły niezaprzeczany sukces osobisty prez. senatu Sahmowi, dzięki powadze jego wystąpienia, rzeczowemu spokojowi i zwięzłości, z jaką przedstawiał interesy gdańskie. Przeciwnie partner jego, prof. Askenazy swoją nerwowością w wywodach wywołał w łonie Rady widocznie zniecierpliwienie zwłaszcza, iż już w godzinach porannych musiał prof. Askenazy wygłosić dłuższe przemówienie w sprawie wileńskiej. Niefortunny pod względem taktyki sposób argumentowania p. Askenazego, szczególnie w sprawie portu d'attache, sprawił, że wywody p. Sahma spotkały się z żywymi oznakami potwierdzenia u wielu członków Rady. Zwracało powszechną uwagę, iż oznak tych nie ukrywał przedstawiciel francuski p. Hannotaux.

(Vossische Zeitung. Paz. 1921.)

„Dziś popołudniu Askenazy występował w obronie stanowiska Polski przeciwko oświadczeniom Hymansa, który jest jednym z najlepszych mówców na zgromadzeniu, oraz przeciwko delegatowi litewskiemu, Miłoszowi, który także nie jest jednym z najgorszych mówców. Askenazy, wysoki, szczupły, trochę zgarbiony pan o haczykowatym nosie jest złym mówcą. Może jest dobrym historykiem. Niektórzy Polacy mówią nawet, że najlepszym historykiem Polski. Podczas rozmowy polskiego delegata, p. Hymans nerwowo grał palcami po stole i z bacznością śledził za ledwo zrozumiałymi, ho źle wypowiadanymi wywodami.

VULGUS PODWAWELSKI.

Krakowska P. P. S. przepełniona parchami jak żadna inna jest wyjątkowo zdzieczalą, wyuzdaną i bezczelną w swych „żywiolowych“ demonstracjach. Im więcej w czerwoniastym Krakowie głaszcza stadozyci w „Grandzie“ rozmierzwione łby gudłajów Haekera i Feldmana, im więcej wsadzają synekur i dostojenstw w paszcze prowincjonalnych prowodyrów Bobrowskich i Żulawskich, tem dzicz z Haekrowa zuchwalsza, pewniejsza siebie, na większe sobie pozwala burdy i pucze, a zdemoralizowana tu policja przypatruje się temu z admiracją i respektem.

W Piątek 9 lutego bandy rozpróżnionczone, zuudzonej prowincjonalnem życiem hałas ry po urzędowem już obchodowem wyciu i ryku czerwonego pod pomnikiem cierpliwego Mickiewicza ruszyły pod pałac biskupi, wytłukły tam szyby, poczem rozeźgiona, zdzieczala kanalia rzuciła się na kościół O. Franciszkanów, bijąc kamieniami w witraże Wyspiańskiego i w mozaikę Popiela przedstawiającą św. Franciszka. Witraże szczęśliwie ocalały potłuczono natomiast moc szyb sklepowych na rynku i przy Brackiej.

„Demonstracja“ to nie pierwsza, ale najwyższy czas aby była ostatnią. Motłoch krakowski zgany przez rozzuchwalonych czelnych sceleratów Haekera i Feldmana odznacza się

nadmierną podskórną wściekliwość i czysto bolszewickimi instynktami. Ze wszystkich miast polskich jest tu vulgus najzuchwalsze, złe, tępe, zionące nienawiścią do warstw wyższych i inteligencji i każdej chwili gotowe na rozkaz escquroców żydowskich i alfonsov socjalistycznych z Kazimierza z Dajwora rzucić się na rabunek. Kamienowanie kościoła Ojców Franciszkanów i bomby z bruku rzucone na witraże Wyspiańskiego są zapowiedzią do czego barbarzyństwo tej dziczy dojść może, jeżeli się wcześniej nie wsadzi na nią kaptanu bezpieczeństwa.

Demonstranci krakowscy to nie jest to samo co proletarjat łódzki, warszawski czy inny, to są szumowiny i swolocz przedmiejzka opychana łajdakią strawą enkainickiego śmiecia z „Naprzodu“ i z „Nowego Dziennika“.

Dziś tej dziczy jeszcze nie udało się pośluc witraży Wyspiańskiego i mozaiki Popiela, ale raz może się udać i herszty Robert Haecker i Bertrand Feldman zrzuciwszy maski z róży poprowadzą czerń czarnosotnieńską na Wawel! Cóż z tego, że taki Haecker bolszewik w r. 1917 teraz będzie pisał jubileuszowy fejeton o Morawskim prawą ręką, kiedy Juduszka ta lewą ręką daje znak czerni, żeby szła z kamieniami na pałac biskupa i biła w szyby i witraże.

Metoda obłaskawiania i przechytrzania takich judoszakali propagowana namiętnie przez Machiavelników z Ozasu i z Grandu doprowadza tylko do tego, że Polska „od Krakowa“ wciąż gnije. Panowie Potocki-Pieczarski, Badeni, Krzyżanowski, Estreicher, Tonio i t. p. będą Haeckera pieścili, ściskali, całowali w oczko i w nosek, ale gdyby przyszło co do „czego“, to ich pierwszych każe komisarz Haecker powieszać...

Psyche Haeckerów i Feldmanów się nie zmienia i może się zacząć na krótko i schować różki jak ślimak w skorupie. W danej chwili atoli skorupa pęka i mstliwy, od 2 tysięcy lat czyhający na „Boga“ żyd wysyła swoich kapitanów Bobrowskich, Żuławskich i swoje bataljony przedewszystkiem na kościoły.

A to, że w jednym z witrażów kościoła jest Bóg Ojciec Wyspiańskiego! to komendanta Haeckera nie odstrasza...

(a. n.)

OSTRZEŻENIA DLA ŻYDÓW POLSKICH.

(Gustaw Hervé w Viotofre r 1921).

Niechże żydzi pozwolą Francuzowi — namiętnemu filosemiocie — przestrzedz ich, że niema w Europie ani jednego narodu, ani we Francji, ani w Anglii, ani w Niemczech, *któryby przyjął to, czego oni żądają od Polski*. Żaden naród nie zgodziłby się na to, żeby cudzoziemcy przyjęci do jego wnętrza rościli sobie pretensje do zorganizowania się w coś w rodzaju państwa i żeby wymagali czegoś innego, niż roztopienia się w narodzie, któryby ich przyjął. Sjonizm, marzący o odbudo-

waniu państwa żydowskiego w kraju rodzinnym w Jerozolimie, jest przedsięwzięciem słusznym, ale sjonizm, dążący do utworzenia ognisk narodowych w ognisku innej ojczyzny, musiałby doprowadzić do strasznego wybuchu antysemityzmu w całej Europie.

(Charles Philips w Morning Post z 13 P. 1922 r.).

„Polska dzisiaj stoi wobec zagadnienia, którego nie można nie brać w rachubę, jeśli się podejmuje krytykę nowej Republiki. Jest to zagadnienie żydowskie. Niewielu Anglików zdaje mi się, zdaje sobie sprawę z tego, że blisko połowa Żydów z całego świata przebywa w Polsce, oraz że blisko 15 procent całej ludności polskiej jest żydowskiej i obcej. Nie może ulegać wątpliwości, że znaczna część Żydów dzisiejszych w Polsce, wprowadzonych w błąd przez wichry ieli sjonistycznych, nie chce obywatelstwa polskiego i równości wobec prawa. Ale o rozwiązywaniu zagadnienia żydowskiego nie może być mowy bez znacznego zmniejszenia ludności w kraju przez emigrację. Żadne państwo nie może wchłonąć obcego narostu takich rozmiarów jak obecnie Żydzi w Polsce”.

(Roberts w „The Scotsman” z paździer. 1921 r.).

Żydzi zaasymilowani są w Polsce czynnikiem dodatnim i bardzo pożytecznym. Ogół wszakże żydów jest asymilacji oporny, odrębny mową, strojem, pojęciami, kulturalnie niższy, trzyma się na uboczu w skupieniach, które poznać łatwo po brudzie. Polacy są to eranczy z tradycji i usposobienia: „Zbyt śmiałem jednak byłoby twierdzenie, że ta tolerancja w stosunku do żydów nie ulegnie zmianie”. Nie wchodzi tu w grę ani względy religijne, ani rasowe. Nieszczęściem jest żydów i Polski, że jest ich tu więcej, niż można przyswoić. Są wszęty obecnymi, natrętnymi pośrednikami, a żadnego kraju nie stać na utrzymanie takiej liczby nieprodukcyjnej ludności. Zarząd byłoby, gdyby się imali rolnictwa i rzemiosł, lub w wielkiej liczbie przenieśli do Rosji. Jeśli polska nie rozwiąże tego ciężkiego problemu, skutki mogą być poważne dla całej Europy centralnej.

(Piccolo Giornale d'Italia z 22 paźd. 1922 r.).

„Nie należy mówić, iż sjonizm istnieje tylko tam, gdzie żydów prześladują, dla tej prostej przyczyny, iż bardzo niewielki procent żydów polskich wyjeżdża do Palestyny, olbrzymia zaś większość woli pozostać i prowadzić handel na miejscu, co dowodzi, że jest im dobrze w Polsce, i widać nie dozuają takiej nietolerancji, jak to się starają zwykle przedstawić. Jedno jest pewne, że jeśli by Żydzi włoscy pozwolili sobie na dziesiątą część tego, co ich współwyznawcy wyrabiają w Polsce, pan di Vroli stanąłby wobec alternatywy zastosowania względem nich metody faszyzmu, to jest tej metody, która odrodziła nasze życie narodowe”.

(Prof. Aulard w Ere Nouvelle 1922 r. grudzień).

„Jeśli jest rzeczą konieczną, aby większości umożliwiły życie mniejszościom, to jest też rzeczą konieczną, aby mniejszości umożliwiały życie większości. Jest to ich obowiązkiem, obowiązkiem europejskim i ludzkim, a zarazem warunkiem i rękojmią ich własnych praw.

KSIĄŻĘ SYONU W WARSZAWIE.

Na wielkiej Akademji w Colosseum, urządzonej 8 lutego na cześć przybył-go do Warszawy wodza aszkenazów Nahuma Sokolowa przemawiał cały szereg mówców syonistów, senatorów judopolskich, dziennikarzy, wreszcie zabrał głos książę Nahum i wedle „Naszego Kurjera” mówił między innymi, co następuje (oczywiście przefiltrowane w redakcji i spreparowane ad usum goyim):

— Oszołomiony jestem przyjęciem, które mi zgotowało żydostwo polskie. Notowałem specjalnie nazwy organizacji, które wysłały na tę akademję swych delegatów.

Były to organizacje i instytucje, które jeszcze nie istniały lub były tylko w zarodku wtedy, gdy opuszczałem Polskę. Żydostwo polskie nie zdaje sobie może sprawy z tych kolosalnych zmian, które zaszły w ostatnich latach. Opuściłem mały podległy kraj, w którym *pulsowała zaledwie idea narodowa, nie tylko nasza lecz i polska*, a teraz wracam do kraju wielkiego, samodzielnego, niepodległego. Także naród żydowski znajduje się obecnie w okresie zmartwychwstania. Nasi mędrcy toczyli niegdyś spór o to, czy zmartwychwstanie dotyczy ducha, czy ciała. Wiemy jednak, że najważniejsze jest zmartwychwstanie ducha, aczkolwiek jest to proces bardzo powolny. Jestem niezmiernie dumny, gdy widzę że *to zmartwychwstanie przedewszystkiem objęło żydostwo polskie* i szczygę się, że urodziłem się na tej ziemi.

...Pulsowała idea narodowa nie tylko nasza lecz i polska...”

...Zmartwychwstanie przedewszystkiem objęło żydostwo polskie...”

Odczuwamy to mocno na naszej skórze. Wasza Wysockość! Polska idea narodowa znów tylko pulsuje... Galilee vicistil...

NUMERUS CLAUSUS W AMERYCE.

(Harold H. Mc. Gregor).

W uniwersytetach amerykańskich istnieje dążenie do utworzenia zagrody żydowskiej (Jewish Pale).

Harvard University w Bostonie, ograniczył wstęp dla studentów żydów.

Columbia University w Nowym Jorku, w przeciągu dwóch ostatnich lat, zmniejszyła ich wstęp z 40 do 22 proc.

New York University ma podobno inicjować jeszcze ostrzejsze zarządzenia.

Wogóle i inne uniwersytety wprowadziły już lub mają wprowadzić podobne ograniczenia. Prócz egzaminów umysłowych (mental), wchodzą tu w rachubę nie tylko czynności studentów poza szkołą, ale także i inne szczegóły. Dyrektor szkoły musi osądzić wszystkie rysy charakteru każdego ze studentów. Również jak się zachowują w „uczciwej zabawie lub przy pracy“ (fair play), jaki jest ich „duch społeczny“ (public spirit), ich „zainteresowanie się bliźnim“ (interest in fellows), i ich „przewodnictwo w zabawie i pracy“ (leadership). Na takich ocenach żydzi wychodzą gorzej. Przyczyną inną zmniejszania się liczby studentów-żydów jest to że prawie 50 proc. wszystkich spraw karnych przy uniwersytetach, jak np. oszukiwanie podczas egzaminów, złamanie słowa dla wydobycia się z jakiegobądź kłopotu i inne rodzaje nieuczciwości, są popełniane przez słuchaczy żydowskich.

W tygodniku „Literary Digest“ z 8 lipca 1922 r., prezydent Lowel z Harvard University przedstawia następujące szczegóły w tej sprawie:

Szybkim tempem niestety, rozwija się w uniwersytetach antysemityzm, który bez wątpliwości spowodowany jest silnymi rasowymi uczuciami samych żydów. W wielu miastach kluby chrześcijańskie zabraniają wstępu żydom.

Ci zaś tworzą swoje własne kluby. Prywatne szkoły, jak i pewne hotele, zabraniają także wstępu żydom. Ruch ten nie był zapoczątkowany w Ameryce, lecz został przywieziony z innych krajów, gdzie już panował od setek lat. Antysemityzm wzrasta między studentami. Rośnie on proporcjonalnie do powiększania się liczby studentów żydów. Liczba około 40 proc. zastała stosunki bardzo zastrzone, a gdy liczba ta się zmniejszyła, uczucia także malały. Wszelkie uczucia rasowości zmierzają do niedopuszczenia do osobistych, ścisłych, studenckich przyjaźni, na których musimy opierać się, chcąc, aby antypatie antysemityczne zostały złagodzone. Gdyby każdy uniwersytet przyjął tylko ograniczoną liczbę żydów, tobyśmy wtenczas szli ku właściwej drodze do wyeliminowania uczucia rasowego pośród studentów. Gdy zaś ci studenci ukończą później naukę i wejdą w świat, zostanie ono wyeliminowane także z samego społeczeństwa“.

Quand Israel sera Roi...

Mniej więcej w r. 1950... kiedy z Sowiecką Eurazją będzie sąsiadowała sarmacka Asken Azja, a żydostwo wschodnie opanuje magistraty wszystkich miast w Polsce, odbędzie się i w Warszawie posiedzenie w Ratuszu, na którym Rada Miejska uchwali zmiany nazw pewnych ulic. Warszawa będzie liczyła wówczas mniej więcej 1.870.000 mieszkańców w czem omal 600 000 rdzennych chrześcijan zamieszkałych głównie w Mokotowie, Wilanowie, Muranowie, Grochowie, na Woli, na Pradze. W Radzie Miejskiej, (której prezydentem będzie T. Toeplitz) radni Hołówko, Kypacewicz, Jaworowski, Szpo-

kański siedzieć będą na skrajnej prawicy i tworzyć reakcyjną opozycję Żubrów polskich. Na wniosek radnego Paschalskiego, (który w r. 1936 przejdzie na łono wyznania Mojżeszowego) Rada uchwala jednogłośnie wbrew Żubrom polskim następujące zmiany nazwach ulic Warszawy:

Ulica Marszałkowska przezwana w r. 1925 ul. J. Piłsudskiego wraca do dawnej nazwy i zwie się ulicą Louis Marschalla.

Ul. Królewska: Aleje Salomońskie.

Ul. Nowy Świat: Nowo-Yorska.

Krakowskie Przedmieście: ul. Marxa.

Plac Saski: Plac Einsteina.

Aleje Ujazdowskie: Aleje Montefiorego.

Plac Teatralny: „Habima“.

Plac Żbawiciela „Jaures-platz“.

Plac Wrecki: „Der Zamenhof“.

Łazienki: „Dybuk-Garten“.

Ul. Gęsia: „Słonimskie Przedmieście“.

Bagatela: „Opatoznik“.

Plac Kercelego: „Hertzeleplatz“.

Powisłe: „Troćkie Bulwary“. I t. p. i t. d.

I wtedy to także Rada Miejska zdecyduje dawną ulicę Towarową (zwaną tak z powodu całych domów przepelnionych ongiś żywym towarem) nazwać ulicą pośia Wiślickiego na pamiątkę znanego myszuga sejmowego z r. 1922.

Ale wtedy pojawi się w całej prasie warszawskiej (łącznie z ostatnim pismem polskim „Naszim Kurjerem“ dr. J. Rosnera) protest właścicieli wszystkich domów towarowych z ul. Towarowej, przeciw nazwaniu Towarowej ulicą Wiślicką. I wtedy ulicę tę wbrew znowuż opozycji radnych Szpotkańskiego, Hołówki, Łypacewicz, Jaworowskiego i t. p. nazwą na złość:

ul. Berka Joselowicza.

MEGALOMANIA.

Louis Marschal jeden z przepotężnych „książąt Sionu“ amerykański potentat z Waalsireet Nowojorskiej miał przed komisją emigracyjną w Waszyngtonie, naradzającą się nad zatamowaniem imigracji Żydostwa długą 7-mio godzinną mowę z której wyjątki podała Juden Presse całego globu w Czerwcu r. 1922. Oto co grzmiał np. megaloman Judejski (Na K. 6 Czerwca).

„Jeżeli cały świat zwraca się do Żydów o *przewodnictwo duchowe*, to niech nikt nie śmie twierdzić, że Żyd jest stworzeniem niższego rodzaju. Teraźniejszy Żyd pochodzi od tych Żydów, u których *cały świat pouczał się*. Nie zrozumiecie w żaden sposób East Side (dzielnica Żydowska w New-Jorku) za pomocą mikroskopijnego badania włosów emigranta. Trzeba poznać tych ludzi, aby ocenić ich wartość.

Wiedźcie, że ci nędznie odziani, brodaci handlarze i kra-

wcy w dzień — są w nocy księżętami ducha. A jednak wyrobiliście sobie złą opinię o tych ludziach, gdybyście wnioskowali o nich na zasadzie wyglądu zewnętrznego..."

Księżęta ducha właśnie w nocy fałszujący pieniądze i paszporty, przemycający opium i kokainę, handlujący kobietami, trzymający banki w domach gry, szmuglujący, passerujący i paskujący...

NOWA SZOPKA PIKUSIÓW.

W wielkiem Akwarjum żydowskiem, w „Żemjanskiej Kawiarni“ oberpaskarza Albrechta odbywają się przedstawienia nowej *Szopki* tegorocznej tym razem już ganz koszer, pióra wyłącznie trzech obrzezanych rytualnie. Ponieważ Le hoń chory a inni poeci już wogóle ustępując przed nawałą żydowską kapitulują i wycofują się z literatury nawet kabaretowej, przeto wszystkie pierwsze skrzypce dostają się w ręce Pikusiów i litzelesów. Można sobie wyobrazić więc jaka jest tendencja takiego majufesu, na którym daje sobie rendez-vous cała Parszawa, całe paskarstwo i paserstwo stołeczne, wszyscy lichwiarze warszawscy i łódzcy i ich genialni zięciowie. „Szopka“ p-I-C-A-dorów pisana jest nie w żargonie ale po polsku, aby i te szumowiny polskie które się w tej mykwie humoru koszerowego znajdą, zrozumiały dobrze w jaki to sposób podaje się w poematowsko stolicy Polski tych ostatnich Mohikanów, którzy walczą jeszcze z definitywnem zażydzeniem Parszawy i Polski.

(—)

KOHN SĘ WYGADAŁ.

Hieronym (?) Kohn znany pod ukraińskim pseudonimem atamana Hieronymki, kryptobolszewik, kawiarniany włóczyki paryski, ostatnio korespondent Robotnika, obłaskawiany udanie przez ambasadę polską w Paryżu, okropnie nie może znosić fascyzmu. W korespondencji swojej z Paryża z 27 grudnia zamieszczonej w „Rebie“ z dnia 3 stycznia 1922 r. przesyła Hieronymko rozmaite życzenia z tak em finale:

„Kończę mój list z wiarą w odrodzenie naszego narodu przez lud polski i w pomyślność pracy P. P. S. nad tą nową Polską, chwastem egoizmu nacjonalistycznego porostą. Moje życzenia noworoczne: oby jaknajprędzej ten nieczysty chwast udało się wam wyrwać z korzeniami i by na oczyszczonej glebie, ku szczęściu Polski i ludzkości, socjalizm wybuchał pięknym kwiatem.

Hieronimko.

Bravo Hierdek!

Niezdrowy chwast nacjonalizmu wyrwać z korzeniami!
Na jego miejsce aby wybuchał zaraz socjalizm!

Doskonale. Szczerze.

Bravo Herdek!

Pren. kwart. 4 500. Zagranicą kwart. 6.500.

Ceny ogłoszeń: 1 str. za tekstem 150 000, ½ str. 75.000, ¼ str. 40.000, 1/6 str. 20 000, 1/12 str. 10.000 mk. Konto czek. w P.K.O. Nr. 3105

Redaktor i wydawca: STANISŁAW WŁODEK.

Godziny przyjęć: codziennie od 4—6 prócz niedziel i świąt.

Zakłady Drukarskie F. Wyszyński i S-ka Warszawa, Warecka 15.